

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . 2 50 зр. (5 кор.)
на місяць . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . 8 рублів
або 16 франків
Поодинокє число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дні крім неділь і руских свят о год. 4-й пополудні.
Редакция, адміністрация експедиция «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Ліндого ч. 9.) Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає, як лише на попередне застереження. — Реклямації неопечатаї вільні від порта. — Оголошеня заічайні приймають ся по цілі 10 кр. від стрічки, а в «Натсланім» 20 кр. від стрічки. По дяки і приватні донесеня п. 15 кр. від стрічки.

Перше змаганє

до законного управильнення языкового питаня в Австрії. *)

(X) Начерки языкових законів для Чех і Моравії, внесені правительством д. 8. мая с. р. в радї державній є тепер «каменем преткновенія» політичного положеня в Австрії. Ческі послы не хотять признати компетенції ради державної для ухвалюваня языкових законів для Чех і Моравії, а до того вважають сі начерки погіршенєм того, що мали на основі Баденівских розпорядків. Ческий міністер Резек подав ся був до димісії головно з огляду на начерк закона для Моравії. Лівия знов не рада би і того признати Чехам, що їм дають сі начерки і наколи-б найшла ся в радї державній більшість для вибору языкової комісії, німецка лівия почала би обструкцію проти Керберівских начерків.

Длятого цікаво послухати предметової оцінки сих начерків, виданої і безсторонним чоловіком і знавцем ческих відносин, колишним ческим послом ради державної, проф. унів. Масариком в найновішм числі віденьского місячника «Die Zeit». В тій цілі подаємо цілу статью проф. Масарика в перекладі:

«Наколи-б я хотів Керберівскі языкові начерки оцінити як партийний чоловік, то критика була-б дуже проста: я вичислив би умні сторони, які начерк має в порівнаню з моєю партийною програмою. Так будуть очевидно всі партії оцінювати сей начерк і після того примінять своє політичне становище. Я хочу тут подати річеву, засадничу критику языкових

*) З віденьского тижневника «Die Zeit».

предложенє і то власне длятого, позаяк в них маємо перше змаганє до законодатної розвязки языкового питаня. Таке змаганє годить ся не лише політично, але й річево само про себе оцінити, позаяк сей начерк провідні засади і прямованя правительства ліпше виражає, а бодай виражати повинен, як розпорядженє.

Щоб зараз висловити найважнійший сумнів що-до начерку — то є недостача ясно сформулованої языкової засади. Правительство приняло територіяльну систему і висновує з неї одноязыкову рівноправність, однак не перевело сеї засади в предложенях. Та засада має свою вагу для Чех, але не для Моравії, хоч і в Моравії має бути переведене розмеженє адміністративних повітів. Посол др. Епінгер замітив недавно супроти ческих послів в пражскім соїмі зовсім справедливо, що також ним задуманє розмеженє послідовно условлює одноязыковість — той сам аргумент трафляє моравске правительственне предложенє. Я знаю, що правительство має свої причини для сеї непослідовности; але я сумніваю ся, чи ті причини будуть висловлені в поясняючих замітках до моравского предложеня. Тут іменно читаємо, що Моравія є переважно языково мішаним краєм, і длятого має тут вагу неможлива в Чехах особиста засада, яка «послідовно переведена, вимагає однакового значіня обидвох краєвих языків у внутрішній і зверхній службі, отже повної двоязыковости в усіх урядах, а тим самим остаточно і у всіх урядників». Після того виразного поясненя можна би отже було в моравскім предложеню сподівати ся повної двоязыковости; але в моравскім предложеню, в §. 17. установлена для языкового уздібненя урядників скаля вимарань, яка після річового суду не може бути корисна

в службі, а так само і в предложеню для Чех поставлена там засада також не є переведена послідовно.

Правительственні предложеня виходять від неправильного погляду про языкове перемішанє в загалі, а в подрібности про языкове перемішанє в Чехії і Моравії. Се не є вірно, мовби то Моравія в порівнаню з Чехами була языково більше перемішана. Тому суперечить сама додана до предложеня статистика, з якої не можна о тім впевнитися. Се невірно, мов би в Чехах була тісніше замкнена німецка языкова область як в Моравії; сумежна долішній Австрії німецка языкова область Моравії є так само замкнена, як в Чехах приміром Хебска країна, а так само справа має ся з німецкою областю языковою в північній Моравії. Наколиб для Чех так само, як для Моравії, для языкової меншини принято 10 процент, то вийшов би, особливо в поодиноких містах в Чехах иньший образ языкового перемішаня. Длячогож для Чех принято иньшу міру як для Моравії. Етнографічні відносини певно не можуть тут рішати, позаяк Чехи і Німці в Моравії і Чехах є іменно Чехами і Німцями.

Правительственне предложенє оцінює зовсім недостаточно языкове перемішанє. Языкове перемішанє може бути означене після певного процентового числа людности, але се може мати значінє лише для поодиноких громад, в більших адміністративних областях буде також рішати число иньшеязычних громад. Керберівске предложенє в суперечности до давних языкових розпорядків боїть ся тут поставити певну норму, а преці характер языкового перемішаня є зовсім иньший, наколи н. пр. в місті, в осідку властей, людність є мішана, або коли в судовім повіті деякі громади є иньшеязычні. Для адміністрації

31

ГЕНРИК ІБЗЕН.

Як ми мертві воскреснемо.

(Далі).

ІРЕНА.

І се був човен Льюгенріна — з лебедем на переді.

ПРОФЕСОР РУБЕК

Як весело ти бавила ся, Ірено.

ІРЕНА.

Ми бавили ся часто так.

ПРОФЕСОР РУБЕК

Що суботи, здасть ся мені; — ціле літо.

ІРЕНА.

Ти говорив, що я лебедь, який везе твій човен.

ПРОФЕСОР РУБЕК.

Так? Так, так справді.

Занятий забавою.

Диви ся лише, як меві плинуть із рікою!

ІРЕНА

смієть ся.

А всі твої кораблі розбивають ся.

ПРОФЕСОР РУБЕК

кидає знов листє до потока.

Я маю ще кораблі на складі.

Гонить очима за листєм, кидає знов кілька листків і говорить по хвилі мовчання.

Знавш, Ірено, — я купив ту сільську хатчину над Тавницьким озером.

ІРЕНА.

Так? Ти купив її тепер? Ти говорив часто, що купиш її, як лише будеш мати до сього гроші.

ПРОФЕСОР РУБЕК.

Пізнійше я мав їх багато. І купив її. —

ІРЕНА

дивить ся на нього боком.

Мешкавш тепер там — в нашім старім домі?

ПРОФЕСОР РУБЕК.

Ні, я казав давно вже розвалити його. — Я вибудував собі велику, чудову, вигідну виллу — з парком докола. Там пересиджуємо звичайно —

уриває і поправляєть ся

— там пересиджую звичайно в літі.

ІРЕНА

поборює ся.

Так, ти і — та друга пересиджуєте там все в літі.

ПРОФЕСОР РУБЕК

трепє гордо.

Так. Коли не подорожуємо із жінкою — як ось сього року.

ІРЕНА

розпускає зір на мавіці.

Гарне, гарне то було житє над тавницьким озером.

ПРОФЕСОР РУБЕК

потопав у споминах.

А все-ж таки, Ірено —

ІРЕНА

кивчить його гадку.

— а все-ж таки вокинули ми обов се гарне житє.

ПРОФЕСОР РУБЕК

тихо, горячо.

Жаль приходить за пізно?

ІРЕНА.

Не відповідає, лише сидить хвилину тихо; потім дивить ся в далєч.

Диви, Арнольде. Тепер спускаєть ся сонце за шпилі. Глянь, якою червоною фарбою закрашують його останні промінї узгір'я.

ПРОФЕСОР РУБЕК.

Давно вже я не бачив заходу сонця в горах.

впливають тут і там різні задачі. Однак для характеру язикового перемішання важні ще інші а особливо економічні і суспільні відносини. Для адміністрації є також міродайна скількість і якість агенд. Так н. пр. в судовім повіті може промисловий завод більше затруднити суд, податковий уряд, або податкову власть, як рільна людність, для якої первісно був уряд призначений. І тут стоїмо перед найважнішою справою. Існуючий територіяльний поділ адміністраційних областей походить з часу, коли людність економічно і суспільно була зовсім інакше — іменно рільничо — поділена; однак поступаюче упромисловлене іменно судетских країв, і стояча з тим в звязи інтензивніша свобода переселюваня спричинила, що побіч рільничого населеня поселила ся коло неї і поміж нею промислова людність, а відповідно до того мусить бути також організована адміністрація. Ся різниця між рільною а промисловою людністю має в чеськім язиковім питанню незвичайно велике значінє. Тут треба глядіти причин різниці між Чехами а Шлезком з одного, а Моравією (з виїмкою північного сходу) з другого боку; тут маємо причини різниці н. пр. Хебскої країни а Ізерскої і Карконошів і т. д. В наших очах змінюють ся економічні відносини більших і меньших областей, іменно-ж міст, а з ними суспільні і язикові відносини. Гавлічек хотів ще в 1848. році утворити чисто чеську і німецьку язикову область і тут і там пожертвувати язикові меншости — нині всі чеські сторонництва уважають неможливою таку радикальну розвязку чеського язикового питання. Керберівске предложєне стоїть однак на тім застарілім стяговищу, бажаючи досить механічно перевести засаду територіяльного розмеженя.

(Конець буде).

Д О П И С Ь.

III.

(Справа Федора Боцінко в. Рокіщук-Джоґлюк з Ясенова горішного).

(Далі).

Угорске міністерство вислало свого урядника Еґана, щоби провірив, звідки взялась така нужда між закарпатскими Русинами. Еґан довів, що від «торговельщиків» (жидів), котрих знатний процент походить з Галичини. І у нас здало би ся післати такого урядника, але *конець Еґана* — і то навіть не лише в коссівській повіт. Такий Еґан провірив би, чому то на 69 полонин жабівских, гуцули посідають уже лише вже 4? Чия в тім вина? Еґан провідав би, чому то ті

ІРЕНА.

Ані сходу сонця.

ПРОФЕСОР РУБЕК.

Сходу сонця, здасть ся мені, я не бачив ніколи.

ІРЕНА

усміхаєть ся, як би до своїх споминів.

Я бачила раз у житю чудовий схід сонця.

ПРОФЕСОР РУБЕК.

Так? Де?

ІРЕНА.

Високо, високо на стрімкім шиллю. Ти приманив мене там і обіцяв показати мені всі чари світа, коли —

уринає нараз.

ПРОФЕСОР РУБЕК.

Коли —? Ну?

ІРЕНА.

Я зробила те, чого ти хотів — і пішла за тобою до горн. І там я упала на коліна і молила ся до тебе — і служила тобі.

Мовчить хвилину, потім говорить тихо.

Тоді я бачила схід сонця.

(Далі буде).

«торговельщики у нас такі бутні? Еґан дав би знати на властивім місци, що Семена Палійчука, 78-літ. старця, вимітують за довг 60 зр. під пліт, котрі то 60 зр. хоть «знапастовані», коли би люди були людьми, можна би було стягнути з хатного господарства гуцула, або винайти ужиток з поля, хоть гуцул мав під той час 25 овець, корову і лошака вартости 30 зр., а крім того єго доньки хотіли за него тих 60 зр. зложити! — Еґан дізнав би ся, що у нас, аби кого знищити, доручують повідомлене про публичну ліцитацію о год. 8. вечером, а ліцитація має відбутися другої днини рано, як се мало стати ся з Семеном Палійчуком. — Той Еґан довідав би ся, що Абрамко Шіссель, длятого хотів Семена Палійчука з ґрунту за марних 60 зр. зігнати, що колись там Семен Палійчук зложив некористне зізнанє про те, що отець Абрамка, Герц, вимантив у Фітькалів ґрунта і полонину вартости 50.000 зр. за 500 зр. — Може би тому Еґанови вдало ся провірити, чи Абрамко Шіссель, знищивши Семена Палійчука, не той то «бідний жидок», котрому велено 900 зр. залеглости податкової відписати «jako nieściagalne!» — Еґан показав би, який у нас вандалізм, що не досить було бар. Валіш забрати маєток гуцула за марну ціну, але ще треба було позбиткувати гуцула, порубати і спалити послідній єго добуток. Той Еґан переповів би у Відни, що жида палять хати, щоби затерти всякий слід за движимим маєтком гуцула і хоть, гуцул упереджує про се жандармерию, вона жадної перепони не робить... Та ба — забагло ся «печеного леду!» — В «пасивнім» краю платять малоземельці уже через 18 літ по 1½ мільонів корон річно податку більше, як повинні, а ту я бажаю, щоби такий Еґан сказав світові, чому коссівські «торговельщики» і їх протектори «гендюють» не так, як повинні... Аж щипає за язык подати близші і яснійші дані, длячого в Коссівщині так розвельможнилися «торговельщики», та «мовчи язичку», бо ти звязаний приречєнем для знаючого докладно Коссівщину, бувшого ту судовика — до часу «kiedy oddamy wszystkich złodziei w kossowskiem do kryminalu». Але відай ми оба, яко люде хоровити, скорше загинемо, а злодії лишуть ся в Коссівщині.

Покривджені гуцули були 5 разів уже у Відни, «щоби там зробили їм право» — Знищили ся до жебрачого костура, і як я повисне згадував, попадались різним людам в руки, а межі иньшими Купчанкови, котрий їх справив до редакції «Deutsche Zeitung» тай «помилував» своїми «изданиями»: чей в них гуцули яку полєкцу на свою кривду знайдуть! Алеж угадав!! І сей братец не мав на скілько совісти, щоби гуцулів справити, коли вже не до «інкамерованих», то бодай до «независимих», а вкінци до пок. Воляна, котрий ще тоді у Відни був, щоби гуцули не тратились, тоді уже по 3 раз, на дорогу до Відня! У своїй безсовістности сказав Купчанко тим жебракам, щоби, коли будуть знову їхати до Відня, *привезли єму «руської настоячої бриндзи»*, а гуцули привезли єму «руської з їх слезами перемішаної», котру посередно приняв, але гуцулам своє «честне личенько» за оба рази, коли гуцули були у него, не показав. У властивім «строю» покажесь нам московский наймит з отсего листу, котрий редакция «Deutsche Zeitung» подала гуцулам до Єго Ексц. був. міністра п. Jędrzejowicza: «Wien 4. Juli 1899. Euerer Excellenz! Ueberbringer dieses, 2 Bauern aus Ostgalizien, welche schon einmal durch uns die Hilfe der Öffentlichkeit in ihrer Rechtssache anriefen, sind heute abermals bei uns erschienen. Da wir uns mit den Leuten nicht verständigen können (а деж був Купчанко!), auch nicht in der Lage sind, in ihrer Angelegenheit weiter etwas zu unternehmen, so glauben wir am besten zu thun, wenn wir die Leute dem Schutze Euerer Excellenz, als dem berufenen Vertreter Galiziens wärmstens empfehlen. Mit ausgezeichnete Hochachtung Herausgeber Carl Rolleder». Таки то красні «усі наші наймити московскі!»

(Конець буде).

З боевища.

Знов новий стан загорнули Англичани. Роберте, що занявши Капштат, передовсім поставив ся о забезпечєне поживи для своєї армії, та о порозумінє ся з посторонними своїми ко-

мандами, вирушив вже наперед та перейшов з головною армією через ріку Реностер. Неприятель заняв був становиско на північнім березі Реностера.

Тут розгоріла ся завзята, але не рівна, боротьба. Переправу через ріку окупив Роберте тяжкими жертвами, яких близше не подає. Але вкінци побідила випробувана тактика Робертса. Сей посивілий у воєнній службі боевник старає ся кожного разу не з фронту ломати силу неприятеля, але опирає свій тактичний плян на атаках з боків. Хоть се знана річ у стратегії, поручувана як найсильнійше кождим підручником, однак ціла штука полягає на умітнім уложеню пляну, розділеню команд, виданю ясних та точних поручень з предвидженем всіх евентуальностей, а найголовнійше на докладнім обчисленю часу, коли розділені від себе осібні команди можуть враз приступити до рішаючого напору.

Так стало ся над Реностером, де бригада Сміта Дорієна, яка переправила ся через ріку віддільно від головної колюмни Робертса, зайшла Боєрів з боку. В своїх кривках та оборонних валах стали тепер Боєри відслоненими на кулі сеї бригади, а несподіваний напад змішав їх та відобрав віру в свої сили. Боєри покинули свої становиска та почали утікати. Передна сторожа Робертса, під проводом Гамільтона, гонила Боєрів аж до Гайльбруну. Від Гайльбруну вже лиш кільканадцять миль до ріки Валь, яка становить границю між Оранією а Трансвалем.

Головною комунікаційною артерією полудневої Африки є залізниця, що від пристани Елисавети перерізує цілу Оранію, через єї головні міста Блемфонтен, Вімбург, Кронштат, Гайльброн і лучить їх з Трансвалем через Йоганісбург, Преторию аж до Пітерсбургу. Ся залізниця єсть тепер предметом безнастанної опіки англійских війск для забезпечєня транспортів живности для армії.

Боєри, де можуть, нищать єї, впривають шини, нищать містки і мости, висаджують у воздух насипи. Келі Кені, командант залоги в Блемфонтен доносить тепер Робертсови, що свій округ очистив вже зовсім від Боєрів, аж до Босгофу. В послідних двях піддало ся звиш 300 оранських Боєрів. В Капштаті, рознеслась була поголоска, що президент Кріґер мав одержати письмо від провідника боєрської депутації, Фішера, в яким просить, щоби Кріґер прийняв можливо найліпші услівя мира, які єму поставить Роберте і капітулював, бо жадних виглядів нема на інтервенцію держав. Припускають, що коли лиш Англичани переступлять ріку Валь і стануть з головною армією на трансвальській території, Роберте видасть проклямацію, запевнюючу всім бургерам опіку свободи і майна, які повернуть до своїх фарм. Англичани надіють ся, що така проклямація віднесе «пожаданий» вислід, що богато бургерів опустять боеві ряди мимо упору Кріґера, та що сеї рад-не-рад буде мусів як найскорше зложити оруже.

Але сим оптимістичним вістям на англійську сторону заперечують факти, які доходять нас з табору Боєрів. Провідник депутації Боєрів, Фішер, заперечує телеграфічно розпущєній сплетні, мов би він уділяв президентови Кріґерови якунебудь раду що-до заключєня мира з Робертсом. З над ріки Реностер доносить бюро Райтера, що Боєри спішають в напрямі ріки Валь. Они навіть вже примирили ся з вістію, що небавом Англичани займуть Преторию, але заразом осьвідчають, що мимо сего будуть бороти ся до послідної каплі крови. Та ще перед тим мусять Англичави твердий оріх розкусити — здобути місто Йоганісбург, яке Боєри будуть боронити дуже завзято, а остаточно, хто ще знає, чи не висадять в воздух. Та і спосіб ведєня партизантки, мимо загального цофаня ся Боєрів, вказує на се, що у них більше недостаток сили ніж духа. Ту і там доносять, що Англичани попали в боєрку засідку, що Боєри забрали кількадесят до неволі, що положили трупом кільканадцять, або що навіть відобрали пушки Англичавам. Зваживши, що пушки находять ся лише при сильнійших відділах, мусимо припускати, що ті страти Англичав є наслідками знатнійших погромів. Впрочім ще зрієт страт в людях на боевища, яке оголосило англійське правительство, потверджає єї припущєня. Ще не-

давно ми читали про 18 тисяч, тепер дійшли сї страти до 27 тисяч, крім хорих і равних по шпиталях.

НОВИНКИ

— **Людвий концерт** в пам'ять XXXIX роковин смерті *Тараса Шевченка* відбуде ся в неділю 27. н. ст. мая 1900 у Львові у великій сали «Народного Дому» о 5. годині по полудни з такою програмою: Вербицького «Симфонія D-dur» відіграє кружок музичний «Львівського Бояна»; — Слово привітне д-ра Івана Франка; — Ф. Колесси «Обжинки» виконає хор міщаний «Бояна»; — Шевченка «Бють пороги» виголосить п-на Марія Абрисовська; — Лисенка «На прю» виконає хор мужеский «Бояна»; — Промова в імени академічної молодіжки академіка Євг. Косевича; — Лисенка «Високая калина» міщаний хор «Львівського Бояна»; — Руданського «Подорож до Єрусалима» віддекляме Павло Чайковський! — Ганничака «Фантазія» виконає кружок музичний «Бояна».

— **В пам'ять XXXIX роковин смерті Т. Шевченка** устроює у Відні товариство «Січ» в суботу дня 26. с. м. о 7-ій годині вечером Академію в сали «Zum Wiengarten» VI, Getreidemarkt 5, (vis-a-vis будинку «Secessio»).

— **Аматорське представлене.** В неділю 27. мая відіграють аматори члени товариств «Рускої Бесіди» і «Міщанської Читальні» в сали магїстрату в Снятині «Украдене щастє», драму з сільського життя в V. діях Ів. Франка. — Початок о годині 7½ вечером. — По представленню відбудуть ся вечерниці з танцями. — Вступ: крісло 50 кр., партер для міщан 20 кр., для селян 10 кр. Вступ на представленє і вечерниці 40 кр., на самі вечерниці 30 кр. *Додік призначений на будову «Народного Дому»* в Снятині.

— **Відгомін убиства двох женщин.** Поліційний агент Гівсберг дійшов по довшій слідженню, що зівнане Бекерського, мовби то він продав зрабване у Войтунів футро якомусь селянинови, є неправдиве. Показало ся іменно, що Бекерський продав футро при п'ятиці якомусь Дмитрови Мандибурі за 9 корон, а сей є звичайним собі львівським «вагабундою». Мабуть і иньші зівнаня Бекерського містять в собі тільки правди, що і се.

— **Судба учительських практикантів і практиканток.** В «Урядовім дневнику» шкільної Ради краєвої у Львові з дня 9. мая 1900, ч. 15 читаємо отсе розпорядженє міністеріальне: Міністер просвіти заявив галицькій ц. к. Раді шкільній краєвій, що інституція так званих учительських практикантів не має законної підстави і в многих напрямках стає лише перепоною приписаному порядку в сих школах, до котрих таких практикантів прийнято, а тим самим наносить величезну шкоду народному шкільництву. Для того дотеперішній звичай, приймає абітурієнтів учительських семінарій на практику в народних школах має цілком устатити. Сі кандидати, котрі на підставі дозволу були практикантами, не можуть мати претенсії, щоби їм почислити час з сеї практики до припущення до кваліфікації іспиту. До сего іспиту для народних шкіль, а зглядно відділових, можна припустити лише кандидатів, котрі найменше через два, а зглядно через три літа самостійно і під власною відвічальністю відбували практику учительської служби в повній вимірі годин. — Чи се дасть ся перевести? — побачимо.

— **Підчас канонізації нових святих** в костелі св. Петра в Римі (гл. телегр.) приключили ся два нещасливі случаи. Якийсь путник при вході до костела упав, ражений апоплектичним ударом; его завезли до шпиталю, де небавом сконав. А на якусь Парижанку упав кавалок гзимсу та зранив єї сильно.

— **Розв'язанє ради міста Дрогобича!** Раду міста Дрогобича — як звідтам пишуть — розв'язано позавчера. Управу міста обняв старший комісар повітовий Юл. Нападівич. До ради прибічної входять між иньшими пп. Франц Майхрович директор гімназії, Ксен. Охримович, бувший бурмістр і нотар Стрончак і Гаїда.

— **З львівського бруку.** Софія Чорна мала вчєра немалий клопіт зі своїм придуркуватим чоловіком Петром. Петрови як «чесному» господареві, що любить порядок і чистоту, не припав до вподоби брудний хідник на сходах жидівської камениці при ул. Клепарівській. Не багато думаючи, Чорний рішив ся хідник чистенько витріпати і... продати. Та на его нещастє спостеріг се каменичний сторож і прихопив безплатного помагача таї віддав его поліції. Сє діяло ся з рана. Вечером прибула на інспекцію поліції Софія, ведена перечутєм, що єї муж мусів застрягнути в якусь нещастє, і спитала про Петра. На єї просьбі і запевненя, що Петро є «туманом» і придуркуватим, випущено его з арешту і віддано єї в опіку.

— **Справа почмайстрів.** Нове розпорядженє міністерства торгівлі в справі почмайстрів, що до регуляції їх службових поборів постановляє, що на будучість будуть они іменовані на підставі

декретів, і що в сей спосіб увійдуть в постійні службові зносини. Лише тим способом — каже згадане розпорядженє — т. є. виключно на підставі відносин заведених серед дійсних державних урядників — можна розв'язати такі квестії, як утворенє власного стану, серед котрого було би можливе поступенне посуванє наперед. Пенсія річна хитає ся межі 1400 а 2400 корон, до чого треба буде додати п'ятилітні і службові додатки. Фонди, потрібні на переведенє сеї реформи, виносять 1.5 мільона корон, а покритє на них найде ся в почтових доходах по переведенню поштової реформи.

— **Стратила косу** десятилітня донька капітана Каролина Янишевичівна у Відні. Оноді вертала зі школи до дому; єї надзвичайно буйне волосє було сплетене в одну косу, яка висла через плечі аж до колін. Нараз почула за собою чийсь спінні кроки і в сій хвили зловив єї хтось за косу. Коло самої голови щось мов зашеделіло і відразу єї голова стала дивно легка. Дівчинка зловила ся за голову, але коси вже не було. З перестрашу навіть не кричала, тільки з жалем побачила ще на закруті утікаючого драба, з єї дівочою прикрасою.

— **Убийство в Хойничах.** Трупа замордованого загадочно студента Вінтера віддано в понеділок вітцєви до похороненя. Похорон відбуде ся в неділю і заповідає ся величаво. Возьмуть в нїм участь всі християнські товариства з Хойниць, а також має явтіт ся багато депутацій.

— **Злодійства та рабунки** прибирають у Львові страшний розмір. З дня на день множать ся всілякі крадежі, а навіть публичне безпеченство, особливо на дальших улицах міста, є загрожене. Тому і не дивниця, що мешканці передмість задумують ходити з оружєм в руках. Нема майже дня, щоби поліційна кроніка не потувала кілька або кільканацять крадежий і то часто на сотки корон. Хоч поліція з одної сторони старає ся дістати в свою опіку нічних пташків, то з другої сторони є рна безрадна з причини малого, як на Львів, поліційного персоналю. Накликуваня мешканців, а навіть домаганя дневників о побільшенє поліції, є голосом вопіючого в пустини. Рада міська займає ся всім, але найменше сею пекучою справою. Мешканці Львова питають тому, коли вже сотка геронтів міської ради полагодить сю справу?

— **З судової салі.** Нині перед трибуналом прясяжних судій у Львові почала ся розправа против Лавра Купінецького, обжалованого о убиство брата. Річ мала ся так: В Гуті цирецкій побачили люде дня 30. грудня м. р. на яблоні при дорозі повішеного Франца Купінецького, парібка з Гуті. Одежа на нїм була покровавлена, а секція орекла, що Купінецького вперед убито сокирою, а опісля трупа его повішено. Підозрінє упало спершу на парібка Михайла Колодія, що разом з ним залицав ся до одної дівчини. Колиж Колодія виказав своє алібі, звернуло ся підозрінє о убиство на брата Лавра Купінецького і его увязнено. До розправи завізвано 21 свідків.

— **Напад робітників.** З Праги доносять, що в Любеничах около 400 робітників з Бамбергу напало на посілість старости Кучери, котрого всі посуджують, що він причинив ся до піднесення ціни артикурів живности. В борбі, яка вивязала ся з напасниками, віднесло кілька осіб рани, а між ними і син Кучери. Шкода, яку заподіяно нападом, не є велика. Головних проводирів робітників вже увязнено і передано судові.

— **Огородничу виставу** втворено в середу в Парижі в присутности президента Любе. Австрія є дуже хорошо на ній заступлена. Любе звидів цілу виставу і висказав велику радість, що городи австрійського цїсаря взяли в виставі знамениту участь.

— **Європейска війна.** Париска ворожка, де Теб, до котрої юрбами прибувають старі і молоді, богаті і бідні, а часом навіть і лануючі, щоби дізнати ся про «свою будучність», проповідає, що небавом вибухне в Європі велика війна. «Востатніх часах — каже она — запримітила я, оглядаючи руки молодих людей в віці від 20—30 літ, що черти їх долоней показують рани від куль, поторошена костий та несподівану смерть. Головно долоні офіцїрів містять на собі знаки близької війни. Оглядала я долоні багатьох учеників військової школи в Сан-Сір і у всіх найшла я те саме. Се ворожить, що найдалше до шістьох літ вибухне велика війна. А коли взяти на увагу такі самі ознаки на долонях чужинців-офіцїрів, то мущу заключити — каже де Теб — що війна буде загальною в цілій Європі». Ми скажемо: «Говорила небіжечка до самої смерті», а хто хоче най вірити.

— **Фанатизм Китайців.** Бюро Дальзієля доносить з Китаю, що фанатична секта тамошних жителів т. з. «великого кулака» напала на християнське село Ляйшун, віддалене на 70 англійських миль від Пекіну і збурила ціле село разом з оселею французских місіонарів. Підчас нападудідалене село, а 73 осіб з поміж навернених до християнської віри Китайців, упали трупом під ножем фанатичних сектарів.

— **Японські архикнязі** Кавін Коготіто та Іва-

кура прибули вчєра пополудни з Венеції до Відня та замешкали в готелю «Імперіаль». Нині відїздять оба до Царгорода, а вернуть назад до Відня 11. червня. Тоді будуть їх витати офіційально на двірці та введуть як гостей нашого цїсаря до цїсарського Бургу.

— **Виріб горівки в Галичині.** В місяці марці року 1900 виварено в 643 горальнях 7,787.716 до виробу повідомлених степенів алькоголю. Іменно було в руху горалень: в окрузі брідським 76 (1,055.625), бережанським 70 (893.504), чортківським 55 (619.460), ярославським 28 (218.125), коломийським 33 (514.160), краківським 8 (79.000), львівським 28 (349.110), ново-сандецьким 6 (29.680), перемильським 27 (213.030), ряшівським 34 (295.280), самбірським 23 (245.735), саноцьким 27 (200.655), станиславівським 35 (523.590), тернопільським 70 (1,027.650), тарнівським 29 (198.320), вадовицьким 19 (125.414), жовківським 75 (902.378 степені алькоголю).

— **У фотографа.** — Прошу уважати на се, що я заручений, отже треба, щоби я красно виглядав... Буду старати ся... прошу пана, яку вже я старовину не відновляв-єм!... Будьте спокійні!

— **Дрібні вїсти.** Майже всі часописи в Німеччині підвищили ціну так передплати як за оголошеня, а сеїзза піднесеня ціни паперу і друку. — Данський парохід «Сендерлянд» затопив ся з цілою залогою в дорозі з Норвегії на Ісландію. — В Дакарі над Сенегальом вибухла жовта пропасниця. Доси померло на ню шість осіб. — В Англії роблено проби, коли найліпше пересаджувати овочеві дерева, в день чи в ночи. Пробу показали, що нічний час є о много корисніший для самих деревин. Один господар пересадив зацвіли черешні одні за дня, а другі в ночи. На другий день опав цвіт зі всіх черешень пересаджених в день, а пересаджені нічною порою не потерпіли жадної страти. — В Італії винайдено автоматичний карабін і нові роди куль так карабїнових як арматних. Кулі в наслідок сильного скрученя в цївці вилітають з більшою силою і скоростю, так що не буде потреба приладів до візирования. — В Кракові помер Володислав Луцкевич, директор народного польського музею у Львові. — В Петербурзі німецькі агенти скупують шкарлупи з покладків, з яких опісля вирабляє ся найлучші роди пудру. — Процес за звисне убиство, яке сповнив Пута Мармороси на Евї Абрамчуківній з Яблоници коло Тартарова, відбуде ся в червни с. р. перед станиславівським судом присяглих. Перша розправа за се убиство вела ся вже в падолисті м. р. але тоді відложено єї задля покликания свідків і доповненя акту обжалованя. — В селі Ліповені на Буковині знищили огонь около 80 селянських загород. — Після урядового донесеня помер в Дурбані, один чоловік на чуму.

— **З наукового Товариства ім. Шевченка.** Наукова читальня при бібліотеці Товариства отворена що дня від год. 2—6 пополудни і в тім часі може кожний з неї користати. До дому вивозяться ся книжки лише за кавцєю. — Канцелярія товариства отворена від год. 9—1 рано, а від 3—6 пополудни. В неділі і свята локаль Товариства зачинений. Адреса: Львів, ул. Чарнецького, ч. 26.

Телеграми.

Рим, 25. мая. При чудесній погоді відбув ся вчєра в святочно пристроєнім костелі св. Петра, торжественний акт канонізації двох нових святих: Івана Баптиста Балясоля та Ріто Дакашія. Після відіравленя молитов, Папа відчитав канонізаційний акт та заїнтодував «Te Deum». Вкінци уділив присутним апостольського благословенства.

Варшава, 25. мая. В варшавським окрузі відбудуть ся 8-дневні маневри, в київським 16-дневні, а у виленьським 12-дневні. Загальні літні маневри сего року будуть тревати 4 тижні.

Мадрит, 25. мая. Після справозданя міністерства сегорічні жнива в Іспанії заповідають ся надзвичайно світло.

Берлін, 25. мая. Тутешна праса висказує зачудованє з причини бесіди, яку виголосив оноді князь баварський Людвик на торжестві Тов. для плавби річної і каналової в Стравінг. Сказав іменно, що Баварія не уважає для себе ласкою те, що приналежить до німецької держави, та що не пристане на трактованє єї, мовби щось підрядного.

Помимо що вовна і розгар подорожі о 30% — продає, поки старчить, ковдри і матраци по давних низьких цінах лише спеціалєва робітня і магазин постєли
18—30 **ЙОСИФ ШУСТЕР**
Львів, Коперника ч. 5. Цінники даром

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1900.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годині				відходить о годині			
6:10	з Кракова, Берліна, Варшави, Відня	1:53	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава				
6:20	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова	2:08	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний				
6:46	з Брухович, шод. від 13. мая до 16. вер. вк.	6:43	до Станиславова, П. двисокого, Потутор				
7:45	з Янова	8:30	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа				
7:40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	2:55	до Скольного, до Лавочного (1. лип. до 15. вер.)				
8:00	на дв. головний	9:00	до Янова				
8:05	з Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	9:15	до Янова				
8:15	з Сокаля, Рави рускої	9:25	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз.				
8:50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.	9:42	до Чернівців, Станиславова				
11:45	з Ярослава і Любачова	2:55	до Сокаля, Белзці, Рави рускої і Любачова				
11:55	зі Станиславова (Кересмезе, Потутор)	10:20	до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і свята				
12:55	з Янова	1:25	до Брухович від 13. мая до 15. вересня в неділі і свята				
1:15	зі Скольного, Стрия, а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.	2:15	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.				
3:14	з Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і св.)	3:15	до Янова щоденно від 13. мая до 16. вер.				
2:20	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.	3:26	до Брухович шод. від 1. мая до 16. вер.				
2:35	на дв. голов.	3:30	до Ряшева, Хирова, Любачова				
5:40	з Кракова	Ніч					
5:45	з Чернівців, Іцкан	6:10	до Станиславова				
1:45	з Сокаля, Белзці і Любачова	6:13	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б. а від 16. вер. до 30. марця 1901 щоденно				
6:00		12:40	до Кракова (Відня, Берліна, Варшави)				
		6:50	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша				
		7:10	до Тернополя дворець головний				
		7:33	дворець Підзамче				
		7:25	до Сокаля і Рави рускої				
		7:48	до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і св.)				
		9:12	до Янова від 1. мая до 15. вересня				
		2:51	до Чернівців і Іцкан				
		10:50	до Кракова, Відня, Варшави				
		11:00	до Підволочиск, Бродів дв. голов. н				
		11:25	дв. Підз.				
		4:15	до Кракова, Відня, Берліна, Самбора				
		4:45	до Брухович від 13. мая до 17. вер. шод.				

ЗАМІТКА: Пору нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейскій рівнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць держ. (Львів, ул. Красіцких ч. 5) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.

Я Анна Чільяг

з моїм 180 сантим. довгим, густим великанським волосом «Льорелія» одержала тії по 14-місячнім ужиттю помади винайденої мною. Помаду сю узнали усі найславнійші поваги, яко одинокое средство проти випаданю волося, як також для скріпленя поросту цибульок; у мушин скріплює повний та буйний поріст бороди і надає волосям в коротці природний полиск та густість і хоронить разом перед передчасним сивінем волосся до найпізнійшої старости.

Ціна одного слоїка 1 зр., 2 зр., 3 зр. і 5 зр.

Висилає поштою що дня за попередним присланем належитости або за посліплатою просто з фабрики.

Anna Csillag,
Wien I, Seilergasse Nr. 5.

15-20

ПЛАШІВСКА парова фабрика дахівок і цегол.

Стоваришене зареєстр. з ограниченою порукою,
Бюро в Кракові, ул. св. Гертруди ч. 8
поручає:

дахівки подвійні вальцьовані — системи вінербергської — барви червоної або чорної;
пурки дренаві різної величини.

Доставу дахівок обіймає для вигоди П. Т. разом з критем.

Цінники і прібки висилає даром
Упрашає о численні замовлення

Заряд.

13-20

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень „ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокое руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Виросв. Митрол. і Преосв. Еп. Ординариатам всіх трех епархій, обезпечає будинки, уряджене домашне, скот, господарскі знаряди, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкід огневих.

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1899 виносить:

Фонд резервовий	245.814	кор.	82	сот.	486.145 кор. 92 сот.
Резерва премій	148.480	„	—	„	
„ спеціальна	1.684	„	80	„	
Фонд основний	72.000	„	—	„	
„ емерпталний	18.166	„	60	„	

Тарифи «Дністра» дуже умірковані, услівя обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпроволочно. До кінця 1899 року випосили виплачені шкоди 1,669.565 кор. 38 сот. Поліси «Дністра» приймає Банк красевий при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечитись через «Дністеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услівя, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квіти в рускім язичі.

Зголошеня о уділене агенцій в окрестностях де нема близько агентів «Дністра», приймає ся.

«Дністеръ» виплатив агентам по конець 1899 р. провізії 216.714 корон.

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти»)

Товариство взаїмного кредиту „ДНІСТЕРЪ“

стваришене з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10
(дім „Просьвіти“).

уділяє позички за оплатою 5½% і 1% додатку на кошта адміністраційні, властителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ручителів або за інтабуляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першім місци, до сплати в ратах на 3 до 10 літ. Священики, не посідаючі реальностей, мусять крім поруки двох ручителів предложити еще полісу житеву; обезпечитись можна через «Дністеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові після всяких можливих комбінацій.

Згадає Товариство приймає вкладки до опроцентованя від членів і третіх осіб по 4%.

— Уділ членський виносить 50 кор., списове 2 кор. —

Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в «Дністрѣ».

Інформації уділяє Дирекция листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень «Дністеръ».

КОНЦЕСІОНОВАНА ЧЕРЕЗ Ц. К. НАМІСНИЦТВО

Агенция газет і оголошень

Антонія І. Голендера

у ЛЬВОВІ, при улиці СІКСТУСКІЙ ч. 2.

приймає пренумерату місячну і кварталну на всі часописи, які виходять в краю і за границею в язичі рускім, польскім, німецкім, французскім і т. д. по оригінальних цінах.

ПРОДАЖ ПООДИНОКИХ ЧИСЕЛ.

Приймає оголошеня (інсерати) до всіх часописей обчислюючи їх як найдешевше.

Бюро отворене від 7. години рано до 9. вечером.